

Hükmedicilikten Hizmetkârlığa

LİDERLİK
GÖNÜL İŞİDİR

© 2024, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Ticaret A.Ş.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-151-122-1

Sertifika No: 75092

<i>Hayat Yayınları</i>	: 305
<i>Başarı Dizisi</i>	: 111
<i>Kitabın Adı</i>	: Liderlik Gönül İşidir
<i>Yazarı</i>	: Ömer Bolat
<i>Yayın Editörü</i>	: Erol Şahnacı
<i>Yayın Danışmanı</i>	: Şükrullah Dolu
<i>Kapak Tasarım</i>	: Hayat Yayınları
<i>İç Tasarım</i>	: Vildan Ekşi
<i>Baskı Yeri & Tarihi</i>	: Ankara, 2024
<i>Baskı & Cilt</i>	: Ertem Basım

Başkent Organize Sanayi Bölgesi
22. Cadde No: 8 Malıköy - Temelli / Ankara
Tel: (0312) 284 18 14
Sertifika No: 16031

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3

Fındıkzade - Fatih / İstanbul

Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 259 80 96

www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

[/hayatyayinlari](#) [/hayatyayinlari](#)

ÖMER BOLAT

Hükmedicilikten Hizmetkârlığa

LİDERLİK
GÖNÜL İŞİDİR

Prof. Dr. Ömer Bolat

30 Ağustos 1963 tarihinde İstanbul'da doğdu. İlk-orta-ticaret lisesi tahsilini İstanbul'da yaptı. Marmara Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ekonomik İlişkiler Bölümü'nden 1984 yılında mezun oldu. Yüksek lisans eğitimini Avrupa entegrasyonu alanında Hollanda-Amsterdam Üniversitesi, Avrupa Enstitüsü'nde tamamladı. Ayrıca Almanya-Kiel Üniversitesi, Dünya Ekonomisi Enstitüsü'nün yüksek lisans düzeyindeki uluslararası ekonomi ve işletme programından mezun oldu.

Yurda dönüşünde Marmara Üniversitesi, Avrupa Topluluğu Enstitüsü'nden "Avrupa Para Sistemi" konusundaki teziyle doktora diplomasını 30 Ocak 1989'da aldı. Askerlik görevini 1989 yılı içinde Gölçük'te yaptı. 2547 sayılı YÖK Kanunu'nun ilgili maddeleri ve Doçentlik hükümleri uyarınca girdiği doçentlik imtihanını başararak, Uluslararası İktisat alanında, Üniversitelerarası Kurul (ÜAK) Başkanlığı tarafından, Doçent unvan ve yetkisi verilmiştir.

İktisadi Kalkınma Vakfı'nda (İKV) 1981-1993 yılları arasında uzman-araştırmacı olarak çalışmasını müteakiben, 1993 yılında Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Genel Sekreterliği görevine başladı. MÜSİAD Yönetim Kurulu'ndaki on beş yıllık görev süresi içinde yedi yıl Genel Sekreter, dört yıl Genel Başkan Yardımcısı ve Nisan 2004-2008 yılları arasında dört yıl da MÜSİAD Genel Başkanı olarak görev yaptı.

19 Nisan 2008 tarihinde yapılan Genel Kurul'da MÜSİAD Genel Başkanlık görevini devretti. Bunun yanında, 2006-2008 yılları arasında Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (TOBB-DEİK) Yönetim Kurulu ve İcra Kurulu üyesi olarak görev yaptı. Mayıs 2000'den bu yana ALBAYRAK Holding A.Ş.'de Genel Koordinatör olarak iş hayatını sürdürmektedir.

30 Eylül 2012 tarihinde yapılan AK Parti 4. Olağan Kongresinde Merkez Karar ve Yönetim Kurulu (MKYK) üyeliğine seçildi. Halen birçok gönüllü teşekkülde gönüllü hizmet yapmaktadır.

Yurtiçinde ve yurtdışında çok sayıda seminer, kurs ve sempozyuma katıldı. 30 kadar rapor, kitap ve 110 civarında makalesi yayınlandı. 2007'de "Medeniyet İdeali", 2009'da "Liderlik Gönül İşidir" ve 2017'de "Kardeşlik Ruhu" isimli kitapları yayınlandı.

İngilizce ve Almanca bilen yazar, evli ve iki çocuk babasıdır

İçindekiler

Ön söz	9
---------------------	---

1. BÖLÜM LİDERLİK GÖNÜL İŞİDİR

Hayat Yolculuğunda Başarının Kodları	11
Liderlik ve Yönetim	18

2. BÖLÜM EKONOMİDE BUGÜN VE YARIN

“Küresel Finans ve Ekonomi Krizi”	25
Türkiye Ekonomisinin 12 Yıllık Bilançosu	
2002-2014: Nereden Nereye?	36
Krizleri Fırsata Çeviren Ülke: Türkiye.....	46
Türkiye'nin Stratejisi Tuzakları Bozuyor	50
İşletmelere Kriz Reçetesi	55
MÜSİAD'dan Reel Sektöre 25 Tavsiye.....	66
Bilgi Ekonomisinin Kalkınmada Artan Rolü	70
Beşeri Sermayeye Devlet Politikası Gerekir	76
MÜSİAD'ın Eğitim Alanındaki Önerileri	78

3. BÖLÜM STK'LAR VE YÖNETİM ANLAYIŞI

Gönüllü Teşekküllerde Yönetim Sanatı	86
STK ve Sermaye İlişkisi	92
İş Dünyası ve Vakıf Müesseseleri	100
Sosyal Politikalar ve Uluslararası Sivil Yardım Kuruluşlarımız	107

4. BÖLÜM

TARİHE DÜŞÜLEN NOTLAR

İyi Komşu Olmak, İyi İnsan Olmanın Gereğidir	115
MÜSİAD, Türkiye'nin Milli Ve Küresel Bir Markası.....	119
28 Şubat Yıkımının Nedenleri, Sonuçları	125
Önce Âlim, Şimdi Emir: Ahmet Davutoğlu.....	133
Kutlu Doğuma Şükran	136
Alim'e Vefa	139
Yeni Bir Hizmet Abidesinin Açılışı	139
Genç Girişimcilere Mesajlar	146
Avrupalı Türk İşadamlarına Sesleniş	152
İslam Dünyası İçin Yeni Ufuklar	158
Hizmette Bayrak Değişimi – MÜSİAD Genel Başkanlığı'na Veda	170

ÖN SÖZ

Hayat bir maraton koşusu, bir kervan yolculuğu ya da bir film gibidir, başı belli, sonu belli. O zaman amaç; bu sınırlı süreyi dolu dolu yaşamak, kendine, ailene, çevrene, topluma, ülkeye, insanlığa faydalı hayırlı hizmetlerle geçirmek olmalıdır. Daha da ötesinde, bakî kalan şu kubbe altında hoş bir sada bırakmak, iz bırakacak çalışmalar yapmak olmalıdır. Son 33 yılını üniversite, iş hayatı ve sivil toplum dünyasında (MÜSİAD, İKV, DEİK ve birçok gönüllü teşekküller), yurtiçinde ve yurtdışında, çok aktif şekilde ve icra pozisyonlarında geçirmiş biri olarak bilgi ve tecrübe birikimine sahip olduktan sonra, bu birikimi çevreme, gençlere ve ilgililerine aktarmanın çok önemli olduğunu düşündüm. Bilgimin zekâtını ödemek diyebileceğim bu anlayışımın gereği olarak, 22 yıldır hizmet verdiğim ve adeta hayatımı adadığım MÜSİAD ve gönüllü teşekkül çalışmaları çerçevesinde binlerce konuşma, röportaj, konferanslar verdim.

Hemen hepsi bizzat kendi kalemimden çıkan bu yazı ve metinlerin derli toplu ve bütüncül bir tema oluşturması gayesiyle kitap çalışmalarına ağırlık verdim. Önce teşekkürü bir borç bildiğim değerli münevver ve fikir adamı Dr. Mustafa Özel'in beni teşvik etmesiyle nisan 2007'de Küre Yayınları tarafından "*Medeniyet İdeali*" başlıklı bir kitabım yayınlandı. Dört yıl boyunca şerefle ve vakarla yürüttüğüm MÜSİAD Genel Başkanlığı görevimi 19 Nisan 2008 tarihinde değerli kardeşim Ömer Cihad

Vardan'a devrettikten sonra, özellikle insan, hayat, yönetim, liderlik, gönüllü teşekküller-sivil toplum ve küresel ekonomik krizin işletmelere etkileri gibi konular üzerinde yazdığım makaleleri ve verdiğim konferansları ikinci bir kitap çalışmasında toplamaya karar verdim. Bunu yaparken, tarihe not düşmek adına bazı önemli konuşmalarımı da ekledim. Hayat Yayın Grubu tarafından çıkarılan "Liderlik Gönül İşidir" isimli bu yeni kitabımda, iş dünyası ve gönüllü teşekküllerdeki ilgililere ve özellikle gençlere faydalı olacağını umduğum birikimlerimi aktarmak istedim. "İnsanların en hayırlısı, başkalarına faydalı olandır." düsturunun en büyük motivasyon kaynağım olduğunu belirtmek isterim.

Bu kitabım için önce yüce Allah'a (c.c.) sonsuz şükürler ediyorum. Bu kitabın yazılmasında beni yürekleriyle ve fedakârlıklarıyla destekleyen başta sevgili eşime, canım çocuklarıma, muhterem babama ve anneme, kıymetli aile fertlerime şükran borçluyum. Özellikle 15 yıla yakın süredir sivil toplum ve ülke ekonomisi için çok yoğun çalışmalarında maddî ve manevî desteklerini esirgemeyen muhterem Albayrak Ailesi mensuplarına özel teşekkürlerimi bir borç biliyorum. İkinci ailem olarak gördüğüm MÜSİAD ailesinin değerli mensuplarına candan teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca öğrenim hayatımda büyük desteğini gördüğüm Prof. Dr. Haluk Kabaalioğlu hocama da özel teşekkür ederim. Bu kitabın basımını ve dağıtımını üstlenen Hayat Yayın Grubu'na, başta sahibi Hayati Bayrak Bey'e kalbî teşekkür ediyorum. Ayrıca dizgi, mizanpaj safhasında emekleri geçen Şükrullah Dolu, Vedat Çelik, Faruk Yazar, Hakan Kurt ve Ersin Erdoğan kardeşlerime de çok teşekkür ediyorum.

Hayırlı ve faydalı olması dilek ve duam ile...

Doç. Dr. Ömer Bolat / Bayrampaşa

Şubat, 2015

1. BÖLÜM

LİDERLİK GÖNÜL İŞİDİR

HAYAT YOLCULUĞUNDA BAŞARININ KODLARI ¹

Parayla elde edilemeyecek değerler; tecrübe ve itibar

En önemli mezuniyet; Hayat Okulu'ndan başarıyla mezun olmaktır.

Hayat dört unsurdan oluşur: Hava, su, toprak ve ateş. Bunlardan biri olmazsa hayat olmaz. İnsanların karakterini de bu unsurlardan daha baskın olan ortaya çıkarır. İnsanların oluşturduğu medeniyetlerde de 4 ana unsurun niteliklerini görmek mümkündür.

Biz Müslümanların medeniyeti, su medeniyetidir. Yani yumuşaklık, zarafet, sevgi ve saygı nitelikleriyle kendini hissettirir.

Hayatın Gayesi Nedir?

Doğmak bizim elimizde mi? Annemizi – babamızı biz mi seçiyoruz? Yoksa her şeyi yaratan Allah (c.c.) mı takdir ediyor? Tabii ki Allah (c.c.). İnsanın doğumu, bebeklikten itibaren gelişimi bir mucize değil mi? İnsan değil de hayvan veya bitki olarak dünyaya gelmiş olabilirdik. Onlar da canlı. Onları da Allah yarattı. Bizim ne ayrıcalığımız, özelliğimiz var? Demek ki Allah öyle takdir etmiş. Bizi yaratılmışların en şerefli insan yapmış.

1 Asır Lisesi Semineri / 27 Ocak 2008, Bakırköy.

Ne kadar şükrediyoruz? Dünyada 6,5 milyar insan var. 1,5 milyar Müslüman. Neden diğerleri Müslüman olamamış? 1,5 milyar Müslümanın şükretmeleri gerekmez mi? Ne kadar şükrediyoruz Allah'a bu nimet için? Türkiye'nin nüfusu 2008 sonunda 71,5 milyon kişiydi. %50-50 (35,5 milyon kişi) erkek ve kadın nüfus. Ortalama yaş 28,5. Nüfusun yarısı 28,5 yaşın altında. Nüfusun üçte biri 18 yaşın altında. Hayatımızın, yaratılışımızın gayesi, hedefi ne olmalı? Allah (c.c.) bizi niçin yarattı?

Hayatın Evreleri ve Görevler

Dünya hayatı, anne karnına düşmekle başlıyor. Ölümle bu dünya yolculuğu bitiyor, ama gerçek hayat yani sonsuz alem, ahiret başlıyor. Dünya hayatı da kendi içinde şöyle evrelere ayrılıyor: Anne karnı, doğum, bebeklik, 0-6 yaş, okul dönemi – İlkokul 1 ile hayat mücadelesi başlıyor. Ortaokul, lise, üniversite, meslek-iş bulmak, aile kurmak, emeklilik-yaşlanma, gerçek hayata geçiş (ölüm)...

Her bir dönemde insanın fizyolojisi ve psikolojisi değişir, farklılaşır. Bu farklılaşmaya bağlı olarak da yeni roller ortaya çıkar.

Hayat bir mücadeledir ve bu yarış ilkokul 1 ile başlar. Her yıl iş gücü piyasasına 700 bin genç giriyor. Dolayısıyla iş bulma, ekmek kazanma mücadelesi daha da zorlaşıyor. Bu süreçte üniversiteyi kazanmak en önemli aşamalardan birisini oluşturuyor. Çünkü her yıl 1,5 milyon kişi üniversite imtihanına giriyor ancak 600 bin genç kazanabiliyor. Bu nedenle lise, hayata yön veren dönemdir. Lisede takılanlar yarıştan koparlar. Hayat onlar için çok zordur. Gençler ergenlik döneminin başında lise 1'e başlarken hem ergenliğin zorlukları ile boğuşmakta, hem de lise 1 gibi zor bir eğitim döneminin zorluğu ile mücadele etmektedirler. Gençler lise 1 ve lise 2'yi takılmadan geçince, önemli bir

dönemeci geçmiş olurlar. Lise diploması şart. 40 yıl önce lise mezunları öğretmen ve yedeksubay yapılırdı. Şimdi lise mezunları ancak garson, temizlikçi, güvenlikçi olabiliyor.

En Önemli Mezuniyet!

Tecrübe ve itibar, parayla elde edilemeyecek önemli değerlerdir. Unutulmamalı, en önemli mezuniyet, HAYAT OKULU'ndan başarıyla mezun olmaktır. Çünkü okullardan alınan diplomanın geçerliliği 6 aydır. Halbuki bilgiler sürekli yenilenmekte ve değişmektedir. İşte bize bu yenilenme fırsatını hayatın kendisi sunar. Hayatta başarılı olmak için yenilenmek önemlidir ancak bunun için de dengeli olmak gerekir. Uçuk kaçık mı olmalı? Dengeli mi? Evde, işte, okulda, çalışmada, yemede, içmede, gezmede dengeli olmalı. İnsan nefis taşır. Nefis doymaz. Ne kadar çok uyursa, gezerse, harcarsa, giyinirse, yerse-içerse, daha fazlasını ister. Nefis, insanı yanlışla, kötülüğe götürür. Onu frenleyeceksin, ruh ve maneviyat dünyanı da geliştireceksin. Eğer bunu yaparsanız güzel ahlâk ve davranış ortaya çıkar. Hayat daha anlamlı ve değerli olur.

Hayat yolunda istişareyi de ihmal etmemek gerekir. İnsanlar istişare yaparak eksikliklerini giderirler. Atalarımızın “Danışan dağları aşar, danışmayan yolda kalır.” sözünde olduğu gibi istişarede rahmet vardır. Kendisine vahiy gelen peygamberimiz bile örnek olmak için ashabı ile istişareyi ihmal etmemiştir.

Hayatta eğitim kadar, iletişim de önemlidir. Çok iyi eğitilmiş olduğu hâlde iletişimi eksik olan, yani anti-sosyal insanların başarısız olduğunu gördük. Diğer taraftan dersleri çok zayıf olduğu halde, sırf iyi iletişimi sayesinde başarılı olanları gözlemledik. İletişimi geliştirmek için çevrenizle diyalog içinde olmayı, girişken olmayı, hediyeleşmenizi ve gönüllü teşekkürlerde görev

almanızı tavsiye ederiz.Yardımseverlik, dayanışma, zekat, fitre ve sadaka, insanî ve sosyal bir görevi yerine getirmeyi sağlar. Zekat, fakirin hakkı, zengin borcudur. Bütün bunlar için ümitli olmak, en kötü anda bile Allah'ın rahmetinden ümit kesmeden hayata iyimser bakmak gerekir. Çünkü insanlar sizdeki bu güzellikten etkilenir. Hiç kimse kötümser, negatif enerji ve gerilim yayan birisiyle etkileşim içinde olmak istemez.

Varılacak Hedef

Bütün büyük işler, önce hayal kurmayla başlamıştır. Ancak hayallerin gerçekçi olması çok önemlidir. Hayatla ilgili gerçekçi hayaller kurmak gerekir. İnsan, şirket, kurum, okul, dernek, parti, hükümet ve ülke, hepsinin belirli hedefleri olmalı. Fakat nihai hedef; Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmaktır. O'nun, Kur'an rehberi ve Hz. Muhammed önderliğinde olmamızı istediği gibi biri olmaktır. Yasaklardan-haramlardan kaçınmak, sevapları-helali kazanmak, bu dünya için de ahiret için de çalışmaktır. Eğer bu nihai hedefe göre gerektiği gibi çalışırsak gerisi (dünyalıklar) mutlaka arkasından gelecektir. Bu noktada tevekkül inancını hatırlatmak gerekiyor. Tevekkül, tedbiri alıp takdiri Allah'a bırakmaktır. Buradaki tedbir de işin gerektirdiği gibi çalışmaktır. Almanya'da sabah 5:00-5:30'da işbaşı yapılıyor. Erken kalkılıyor, çok ve disiplinli çalışılıyor. Kendi durumumuz ile mukayese edelim. Bizde TV seyretmek günde ortalama 8 saat. Kısacası tedbiri tam almıyoruz. Tedbiri almadan da takdiri bekliyoruz.

Özetle Başarının Kodları

Genç MÜSİAD'lı kardeşlerimle bir konferansında paylaştığım ve hayatıma da yön veren başarının önemli kodlarını aşağıdaki gibi sıralayabilirim:

1. Türk toplumunu ayakta tutan en önemli faktör: Ailenin gücü ve aile içi bağlılık. İş, sosyal ve siyaset hayatında başarılı; evde, ailede başarısız olursanız böyle bir durumda gerçek başarıdan söz edilemez.
2. Yaptığımız her işte nihaî hedef, Allah'ın rızasını kazanmak olmalıdır.
3. Tüketim, hayatın amacı değil araçtır. Hayata anlam kazandıracak misyonlar edinerek dava adamı olmak gerekir, tüketim canavarı değil...
4. Hayat yolculuğunda madde ve maneviyat dengesi oluşturulmalıdır.
5. 'Başarı tesadüfi değildir.' alın teri ve akıl terinin ortak ürünüdür.
6. Diploma ve yüksek öğrenim, ilk adım için gereklidir ancak yeterli değildir. Çünkü diplomanın 6 ay sonra geçerliliği azalır. Gerisi performansa bağlıdır. Kendilerini yenileyemeyen herkes, her şey, kaybetmeye mahkûmdur. Mevlana'nın pergel düsturunda olduğu gibi bir ayağımız sabit kalmalı, ancak diğeri ile dünyayı dolaşım iyi ve güzel şeyleri almamızdır.
7. Takip edilmeyen iş, yapılmayacaktır. Bu nedenle sonuç almak için takipte ısrarcı olunmalı.
8. Güven iyidir ancak kontrol de gereklidir. Güven, kontrole mani değildir. Sürprizlerle karşılaşmamak için kontrol ve denetim ihmal edilmemeli. Şayet bu kurala uyulsaydı, bugün global kriz de olmayabilirdi.
9. Başarı için iyi eğitim yanında iyi iletişim de gereklidir.
10. 'İnsanların en hayırlısı, başkalarına faydalı olandır.' düsturuyla hareket etmek, insan olmanın gereğidir.

11. Hayat, bir yarıştır, imtihandır. Her zaman istediğimiz gibi gitmez. Yokuşu da var inişi de... Zor anlarda metaneti koruyarak iyimserliği elden bırakmamak gerekir.
12. Zeki insan kendi zekâsını kullanır, akıllısı ise başkalarınınkini ... Bu nedenle Hadis-i şerifler ve atasözlerinden faydalanmak, ibret, ders almak lazım.
13. Ömrün ve malın bereketi için helal bilmeli, haramdan sakınmalı.
14. Her şeyin bir amaç için yaratıldığı dünyada, amaçsız ve hedefsiz olunamaz. Kurumlar ve şirketler gibi kişisel misyon ve vizyonlarımız da olmalı, ona göre çalışmalı.
15. Hiçkimse her şeyi bilemez. Akıl akıldan üstündür ve istişarede rahmet, fayda vardır.
16. Her problem aynı zamanda bir fırsattır. Çünkü Allah bir kapıyı kapatırsa başka birisini mutlaka açar. Krizler karşısında bu anlayışla hareket edip kararlılıkla yeni çıkış kapılarını bulmalıyız.
17. Her zaman bir B planı hatta C planı da olmalı. Böylelikle sürpriz gelişmeler karşısında işin kontrol ve denetimini kaybetmeyiz.
18. Her şeyden bir şeyler bilin, genel kültüre sahip olun. Ancak bir şeyin de her şeyini bilecek uzmanlığa sahip olun. Çünkü ihtisaslaşma çağındayız.
19. Para, asıl satın almada kazanılır, sadece satarken değil.
20. Her zaman yüksek kârlılık için özgün ve orijinal olanı üretin.
21. Likit olmak kazandırır, fırsatlar çıkınca değerlendirilir. Kötü günler için iyi günde yedek akçe ayırın.